

รวมฎีกาสำคัญ วิธีพิจารณาความแพ่ง เล่ม ๑

สำหรับนิสิต นักศึกษา ผู้ศึกษากฎหมายทั้งในระดับอุดมศึกษา

เนติบัณฑิต ผู้พิพากษา อัยการและทนายความ

ชาคริต กุ้มานะชัย

V. ๑/๒๕๖๘

๒๐๐.-

"การอำนวยการหรือปฏิบัติการทางด้านความยุติธรรม และทางด้านกฎหมายนั้น ไม่ว่าทหารหรือพลเรือนก็มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสุข ความสงบและความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติและประชาชน หน้าที่ของศาลทหาร ตุลาการศาลทหาร ก็มีระบุไว้แล้วในกฎหมาย แต่ทหารนั้นเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกฝนและมีการจัดตั้งเป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่แล้วทางทฤษฎี มนุษย์เราก็สามารถจะทำความผิดได้ หรือมีความผิด เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะอาญาทหารหรือวินัยทหารก็ต้องมีการรักษา มีการให้ความยุติธรรม และมีการแก้ไขในการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องของผู้กระทำความผิด เพราะฉะนั้น การอำนวยการยุติธรรมขั้นตอนที่ถูกต้องก็ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ในด้านกฎหมาย ตลอดจนมีความเข้าใจในชีวิต ในสังคม หรือในอุดมการณ์ของชาติ เพราะว่ากฎหมายนั้น ใช้ให้ถูกก็ดี ใช้ให้ไม่ถูกก็เสียมาก เพราะฉะนั้นท่านเป็นผู้มีความรู้ มีความสามารถ มีวุฒิภาวะแล้ว ก็ย่อมพิจารณาออกมาว่า อะไรควร อะไรไม่ควรและนำกฎหมายไปใช้ให้ถูกต้องเพื่อระงับทุกข์ แก้ไขในเรื่องที่ไม่ถูก หรือมีบทพิพากษาให้เกิดความยุติธรรมได้"

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระราชทานแก่คณะผู้พิพากษา และตุลาการศาลทหาร ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

คำนำ

การศึกษากฎหมายของไทยซึ่งเป็นประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมายหรือที่เรียกว่า civil law นั้น นักกฎหมายรุ่นใหม่มักจะเข้าใจว่าต้องยึด “ตัวบท” เป็นสำคัญ ซึ่งก็เป็นความคิดที่ถูกต้องแต่ก็ไม่ใช่ทั้งหมด เพราะเนื่องจากในสมัยแรกตั้งแต่มีการเริ่มพัฒนาปรับปรุงและวางรากฐานของกฎหมายในประเทศไทยมานั้น ประเทศไทยเริ่มต้นจากนักกฎหมายที่ได้รับการศึกษามาจากประเทศอังกฤษซึ่งเป็นประเทศที่ไม่มีประมวลกฎหมายหรือ common law ด้วยเหตุนี้การพิจารณาถึง “แนวคำพิพากษาของศาล” จึงมีสาระสำคัญและเป็นที่ยอมรับในฐานะที่เป็นเครื่องมือช่วยเหลือนักกฎหมายในการใช้การตีความบทกฎหมายให้ถูกต้อง เป็นธรรมและเป็นแนวทางเดียวกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งคำพิพากษาของศาลฎีกาอันถือว่าเป็นที่ยุติแล้ว

การเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ ทั้งในชั้นปริญญาตรี ชั้นเนติบัณฑิต รวมตลอดถึงสถาบันตัวเตอร่ต่าง การเรียนการศึกษากฎหมายในแต่ละเรื่องแต่ละวิชาจะมีการนำเอาแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาที่สำคัญและต้องรู้ต้องศึกษามากล่าวไว้อยู่เสมอ คำพิพากษาศาลฎีกาเหล่านี้ ผู้รวบรวมได้นำเอามารวมกันไว้เพื่อง่ายต่อการศึกษาและทบทวน ผู้รวบรวมหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาและผู้สนใจตามสมควร

ชาคริต กุ์มานะชัย

ผู้เขียน / ผู้รวบรวม / ผู้เรียบเรียง

พฤษภาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความทั่วไป	๕
บทวิเคราะห์ศัพท์	๖
เขตอำนาจศาล	๒๒
ศาลที่มีอำนาจเหนือคดีหลายศาล	๓๙
การเสนอคดีเกี่ยวเนื่องคดีเดิม	๔๐
การขอโอน ขอรวม ขอแยกคดี	๔๕
กรณีไม่สามารถดำเนินคดีในเขตอำนาจศาล	๔๖
การคัดค้านผู้พิพากษา	๔๙
การส่งประเด็น การดำเนินคดีตามลำดับ ตรวจสอบคำคู่ความ	๕๑
การประนีประนอมยอมความ	๖๓
อำนาจทั่วไปในการสั่งคดีที่พิจารณาของศาล	๖๓
ระยะเวลาตามที่กฎหมายหรือศาลกำหนด การยื่น การขยาย	๖๗
การชี้ขาดข้อกฎหมาย	๗๔
กระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบ	๗๙
ละเมิดอำนาจศาล การเลื่อนคดี	๘๔
คู่ความ การดำเนินคดีของผู้ไร้ความสามารถ	๘๖
การร้องสอด คู่ความร่วม	๙๕
รูปแบบการฟ้องคดี	๑๐๔
การพิจารณา พิพากษา	๑๐๙
ดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ	๑๖๙
คำพิพากษาถึงที่สุด	๑๙๗
ฟ้องซ้ำ	๒๐๐
คำพิพากษาหรือคำสั่งผูกพันคู่ความ	๒๑๓
คำพิพากษาหรือคำสั่งอันเป็นที่สุดขัดกัน	๒๒๗